

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ชนิดหาความสัมพันธ์ (descriptive correlation research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งในการมองโลก การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด และความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการมองโลกกับการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวาน

#### ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน ที่มารับการตรวจรักษาที่คลินิกโรคเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลนครพนม ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2542 โดยกำหนดลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่า เป็นโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน ไม่มีภาวะแทรกซ้อนอื่น เช่น โลหิตจาง ไตวายเรื้อรัง ธาตุสซีเมีย ความดันโลหิตสูง และระดับไขมันในเลือดสูง
2. สามารถเข้าใจภาษาไทย และสื่อสารภาษาได้
3. ยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย

โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเลือกตามสะดวก (convenience sampling) จำนวน 60 คน (Pedhazur, 1982)

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป สำหรับบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ ระยะเวลาที่ทราบว่าเป็นโรคเบาหวาน และ การจ่ายค่ารักษาพยาบาล

**ส่วนที่ 2 แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลก** ผู้วิจัยใช้แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของ กนกพร สุคำวัง (2540) ที่ดัดแปลงมาจากแบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของแอนโทโนฟสกี (Antonovsky, 1982) โดยมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 29 ข้อ เป็นข้อความทางบวก 15 ข้อ คือ ข้อ 2, 3, 7, 8, 10, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 23, 26, 27, 29 และมีข้อความทางลบ 14 ข้อ ได้แก่ 1, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 15, 17, 19, 21, 24, 25, และ 28

การให้คะแนนเรียงตามลำดับ 1 – 7 ตำแหน่ง เลข 1 และเลข 7 จะมีความหมายในลักษณะตรงกันข้าม ส่วนเลข 2 – 6 จะบ่งชี้ความน้อยหรือมากของความรู้สึกนึกคิด โดยขึ้นอยู่กับข้อความในตำแหน่งเลข 1 และ เลข 7 เป็นหลัก

ข้อความทางบวก ตำแหน่งเลข 1 ให้ 1 คะแนน หมายถึง ไม่เห็นด้วยมากที่สุด และตำแหน่งเลข 7 ให้ 7 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ข้อความทางลบ ตำแหน่งเลข 1 ให้ 7 คะแนน หมายถึง ไม่เห็นด้วยมากที่สุด และตำแหน่งเลข 7 ให้ 1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนรวมของแบบประเมินอยู่ระหว่าง 29 – 203 คะแนน และกำหนดระดับความเข้มแข็งในการมองโลก ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี, 2539).

29 – 87 คะแนน แสดงว่า มีความเข้มแข็งในการมองโลกระดับต่ำ

88 – 145 คะแนน แสดงว่า มีความเข้มแข็งในการมองโลกระดับปานกลาง

146 - 203 คะแนน แสดงว่า มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง

### **ส่วนที่ 3 เครื่องวัดระดับฮีโมโกลบินที่มีน้ำตาลเกาะ**

ใช้เครื่อง Beckman-CX 5 Synchron Clinical System ของโรงพยาบาลนครพนม ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบมาตรฐานจากโรงงานผู้ผลิต มีค่าความถูกต้องและเที่ยงตรงของเครื่องมือร้อยละ 99 (เอกสารประกอบการใช้เครื่อง Beckman-CX 5 Synchron Clinical System)

### **การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ**

1. การหาความตรงของเนื้อหา (content validity) แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลก ที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในครั้งนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว (กนกพร สุคำวัง, 2540) เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่วัดมโนทัศน์ของความเข้มแข็งในการ

มองโลก มีข้อคำถามที่เป็นกลาง สามารถใช้ได้กับประชากรกลุ่มอื่นๆ ด้วย ผู้วิจัยจึงไม่นำแบบประเมินดังกล่าวมาหาความตรงของเนื้อหาซ้ำอีก

## 2. การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

2.1 แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลก ผู้วิจัยนำแบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลก ไปทดสอบความเชื่อมั่นกับผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 10 คน และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ 0.88

2.2 เครื่องวัดระดับฮีโมโกลบินที่มีน้ำตาลเกาะ ใช้เครื่อง Beckman - CX 5 Synchron Clinical System ของโรงพยาบาลนครพนม ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบมาตรฐานจากโรงงานผู้ผลิต มีค่าความถูกต้องและเที่ยงตรงของเครื่องมือร้อยละ 99 (เอกสารประกอบการใช้เครื่อง Beckman-CX 5 Synchron Clinical System) ซึ่งมีการกำหนดขั้นตอนการตรวจไว้เป็นมาตรฐาน และทำการตั้งค่ามาตรฐานของเครื่องทุกครั้งก่อนนำไปใช้กับผู้ป่วย ในการวิจัยครั้งนี้ให้เจ้าหน้าที่คนเดียวกัน ในการตรวจหาระดับฮีโมโกลบินที่มีน้ำตาลเกาะ ในกลุ่มตัวอย่างทุกขั้นตอน

## วิธีการรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์และติดตามข้อมูลจากห้องปฏิบัติการ ซึ่งดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครพนม เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครพนม ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าแผนกผู้ป่วยนอก เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัย
3. ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่มารับการตรวจรักษาที่คลินิกโรคเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลนครพนม และเลือกผู้ป่วยตามคุณสมบัติที่กำหนด

4. พิทักษ์สิทธิ์ของผู้ป่วย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ผู้ป่วยเบาหวานทราบ และแจ้งสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้

5. เมื่อผู้ป่วยยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการเจาะเลือด และอธิบายถึงวิธีการตอบแบบสอบถามจนผู้ป่วยเข้าใจ แล้วจึงให้ผู้ป่วยตอบแบบบันทึกส่วนบุคคล แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลก และตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องให้เรียบร้อย และผู้วิจัยติดตามผลการตรวจเลือดหาระดับฮีโมโกลบินที่มีน้ำตาลเกาะ

6. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

#### การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยแนะนำตัวเองกับกลุ่มตัวอย่าง และบอกจุดประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัยในครั้งนี้ และอธิบายถึงขั้นตอนในการเข้าร่วมวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะต้องตอบแบบสัมภาษณ์ ที่ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล และแบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลก และเจาะเลือดเพื่อหาระดับฮีโมโกลบินที่มีน้ำตาลเกาะ ซึ่งการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามความสมัครใจ ไม่ว่าจะเข้าร่วมหรือไม่ จะไม่เกิดผลกระทบใด ๆ ต่อการรักษาพยาบาลที่ได้รับจากโรงพยาบาล และข้อมูลที่ได้ ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ และจะนำมาใช้วิเคราะห์ทางการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเท่านั้น

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Science/ For windows) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่า ความถี่ ร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. หาร้อยละของระดับการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ตามเกณฑ์ของโรงพยาบาล นครพนม ดังนี้

ระดับฮีโมโกลบินที่มีน้ำตาลเกาะ 2.5 – 6 % แสดงว่า ควบคุมระดับน้ำตาลใน

เลือดระดับดี

ระดับฮีโมโกลบินที่มีน้ำตาลเกาะ 6.1 – 7 % แสดงว่า ควบคุมระดับน้ำตาลใน

เลือดระดับยอมรับได้

ระดับฮีโมโกลบินที่มีน้ำตาลเกาะมากกว่า 7 %แสดงว่า ควบคุมระดับน้ำตาลใน

เลือดระดับไม่ดี

3. หาร้อยละของระดับความเข้มแข็งในการมองโลก ตามเกณฑ์ ดังนี้

29 – 87 คะแนน แสดงว่า มีความเข้มแข็งในการมองโลกระดับต่ำ

88 – 145 คะแนน แสดงว่า มีความเข้มแข็งในการมองโลกระดับปานกลาง

146 - 203 คะแนน แสดงว่า มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง

4. วิเคราะห์ความเข้มแข็งในการมองโลก และค่าการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด โดยใช้พิสัย ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้มแข็งในการมองโลก และค่าการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้ (ธวัชชัย งามสันติวงศ์, 2538)

0.00 – 0.20 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์

0.21 – 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

0.41 – 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

0.61 – 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง

0.81 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง